

Ge3. Riskien ja mahdollisuuksien maailma (hasardikurssi)

Kurssilla perehdytään maailmanlaajuisiin riskeihin ja ongelmiin, joihin ihmiskunta joutuu varautumaan, sekä pohditaan mahdollisia ratkaisuja näihin. Oppikirja on: *Kakko ym.: Lukion maantiede 3, Riskien maailma. 2005 tai uudempi Otava.* Kirja käsitellään mahdollisuuksien mukaan kokonaan. Kurssikokeeseen luettavaksi tulee vain osa sisällöstä.

Kurssin suorittaminen koostuu kolmesta osa-alueesta: **1)** kurssikoe, **2)** ajankohtaisten aiheiden uutisanalyysi ja **3)** esitelmä valitusta aiheesta. Kurssiarvosanasta 60% määräytyy kurssikokeen, 20% uutisanalyysin ja 20% esitelmän perusteella.

1. KURSSIKOE sisältää kaikkiaan viisi tehtävää, joista kolmeen vastataan. Tehtävässä 1 on kuusi käsitettä, jotka tulee lyhyesti selittää (mikä, missä, millainen, mikä merkitys?). Tehtävä 2 on perinteinen lyhyt esseetehtävä, ja tehtävä 3 edellistä muistuttava soveltava tehtävä. Tehtävissä 2 ja 3 on molemmissa a ja b -vaihtoehdot, joista toiseen vastataan. Kaikkiaan kokeesta voi saada 18 pistettä, kuusi kustakin tehtävästä.

2. UUTISANALYYSIn tarkoituksena on tutustua kurssin aihepiireihin reaaliajassa. Seuraa kurssin aikana tiedotusvälineitä (sanomalehdet, aikakauslehdet, TV, radio, verkkojulkaisut, verkkouutiset jne.) ja poimi talteen vähintään kahdeksan (8) kurssiin liittyvää hasardiuutista. Yritä löytää mahdollisimman vaihtelevia hasardeja ja erilaisia uutisoimistapoja. Voit ottaa myös muutamia tapauksia fiktiivisistä lähteistä, esimerkiksi sarjakuvista tai kirjoista. Lehdistä voit leikata tai kopioida uutisen ja liittää sen tutkielmaasi; sähköisiä uutisia esimerkiksi TV:stä ei sen sijaan tarvitse liittää tutkielman osaksi. Laadi sitten uutisista analyysi; kirjoitus jossa pyrit vastaamaan ainakin seuraaviin kysymyksiin: 1. Mitä on tapahtunut? Miten voimakkaasta tapauksesta on kysymys? Miten paljon on kuolonuhreja ja miten suuret aineelliset vahingot hasardi on aiheuttanut? 2. Mistä kyseinen hasardi johtuu? Selitä syntymekanismi esimerkiksi maanjäristyksen tapauksessa laattaliikunnoista lähtien. Miten tyypillinen uutisoitu hasardi on kyseisellä alueella? 3. Oliko hasardi ennustettavissa ja oliko jotain sen torjumiseksi tai vahinkojen minimoimiseksi tehty etukäteen? Miten tilanteeseen reagoitiin ja miten pelastustyöt saatiin tehtyä? 4. Miten asia on uutisoitu? Onko uutisessa paisuttelua, mässäilyä, piilottelua, vähättelyä, syyttelyä tai muuta sellaista? Onko uutinen kirjoitettu täysin puolueettomasti (esim. otsikko *Miehen auto suistui vastaanulijoiden kaistalle ja nainen ajoi päälle*) ja oikeissa mitasuhteissa (esim. kaksi otsikkoa samassa lehdessä: *Satatuhatta burundilaista jo joukkohaudoissa ja Lentokoneen nousu keskeytettiin; matkustaja Matti Mäki syyttää kriisitukea hitaaksi*). Onko toimittaja tuntenut kyseisen ilmiön?

Työn ulkoasu on vapaamuotoinen. Helpointa on leikata uutinen lehdestä ja liimata se paperille. Analyysin voi sitten kirjoittaa samalle paperille, ja paperit voi yhdistää kansioksi. Uutisanalyysitutkielma arvostellaan numeroarvosanalla 4-10. Arvostelussa kiinnitetään erityistä huomiota analyysin syvyyteen ja uutisen taustalla olevan ilmiön ymmärtämiseen. Myös ulkoasu

vaikuttaa. Työn palautus viimeistään koepäivänä. Uutisanalyysin voi tehdä myös verkkoon, esimerkiksi blogimuotoon, jolloin merkinnät tulevat näkyviin reaaliajassa. Blogimerkintöihin (lastuihin) voi sisällyttää myös kuvia ja suoria linkkejä uutisiin. Ilmaisia blogipohjia tarjoavat esimerkiksi *Blogger* (<http://www.blogger.com/start>), *Vuodatus* (<http://vuodatus.net/>), *WordPress* (<http://wordpress.org/>), *Livejournal* (<http://www.livejournal.com/>) ja *Microsoftin Live Spaces* (<http://spaces.live.com/>). Blogimuotoinen työ palautetaan lähettämällä opettajalle linkki blogiin viimeistään kurssin päätteeksi (osoitteeseen mika.sipura@kolumbus.fi).

3. ESITELMÄ. Jokainen kurssin osanottaja valmistelee ja pitää esitelmän valitsemastaan aiheesta joko yksi, tai parin kanssa. Yksin pidetyn esitelmän tulee kestää noin 25 minuuttia, kahdestaan pidetyn noin 35-45 minuuttia. Kaksi esitelmää täytyy kuitenkin mahtua oppituntiin. Esitelmä voi sisältää esimerkiksi *PowerPoint*-esityksiä ja videopätkiä. Tavoitteena on siis perehtyä yhteen aiheeseen ja opettaa se muille kurssilaisille. Ryhmän on tehtävä aiheestaan ennen esitelmää jaettava yhden sivun mittainen tiivistelmä tärkeimmistä asioista. Tiivistelmä voi sisältää kuvia ja yksityiskohtia taulukoina. Kurssin alussa opiskellaan hyvän esitelmän tunnusmerkkejä ja harjoitellaan havainnollistamista. Arvostelussa kiinnitetään huomiota erityisesti informatiivisuuteen ja selkeyteen. Esitelmä muodostaa 20% kurssiarvosanasta.

ESITELMIEN AIHEET:

KASVIHUONEILMIÖ I (MSI)
KASVIHUONEILMIÖ II (MSI)
MUUT ILMAKEHÄN ONGELMAT (MSI)
AVARUUDEN UHKAT
TROOPPISET MYRSKYT JA TORNADOT
RANKKASATEET JA TULVAT
VEDEN RIITTÄVYYS
TSUNAMIT
TULIVUORENPURKAUKSET
MAANJÄRISTYKSET
MASSALIIKUNNOT
TARTUNTATAUDIT
MATKAILUN RISKIT

VÄESTÖNKASVU
NÄLÄNHÄTÄ
KAUPUNGISTUMINEN ONGELMANA
ILMANSAASTEET
KONFLIKTIT
TERRORISMI
ENERGIANTUOTANNON ONGELMAT
MAAILMAN METSIEN KOHTALO
AAVIKOITUMINEN
BIODIVERSITEETTI UHATTUNA
MERET VAARASSA
YMPÄRISTÖN KEMIKALISOITUMINEN
SUOMALAISTEN KUOLINSYYT

Muista että maantiede on tieteenala joka tutkii asioiden ja ilmiöiden levinneisyyttä ja jakaumaa maan pinnan tilassa (= *spatiaalinen jakauma*). Useimmat tälläkin kurssilla käsiteltävät asiat kuuluvat muihin aloihin; geologiaan, klimatologiaan, meteorologiaan, biologiaan, sosiologiaan, väestötieteeseen jne. Maantiedettä niistä tulee vasta kun vastataan kysymyksiin *missä ja miksi juuri siellä?*

Opettajan yhteystiedot:

Mika Sipura
Puh. 0400 153 046
Sähköposti: mika.sipura@kolumbus.fi

